

Mistra Utmana

Uppdatering 12.00 2024-08-23 under rubrik "Tidsplan". Sista datum för inlämning av fullständig ansökan för utvalda projekt har ändrats från 2 september till 16 september.

Utlysning av medel till forskningsprojekt

Mistra, Stiftelsen för miljöstrategisk forskning, bjuder in forskare och andra aktörer att ansöka om finansiering till forskningsprojekt med nytänkande och innovativ ansats för att adressera utmaningar inom de två områdena Minskad resursförbrukning och accelererad cirkulär ekonomi och Diplomati för hållbarhet. Syftet med utlysningen är att möjliggöra utforskandet av idéer som har potential att bidra med lösningar på komplexa miljö- och samhällsutmaningar. För att främja utbyte av idéer och resultat mellan finansierade projekt kommer Mistra att arrangera gemensamma aktiviteter.

Utlysningen genomförs i två steg:

Steg 1. Ett kortfattat skissförslag lämnas in för att delta i den första fasen av utlysningen.

Steg 2. De skissförslag som bedöms ha högst kvalitet blir inbjudna att lämna in en fullständig ansökan.

Finansieringsform – projekt	Utlysningen avser projekt inom två områden.
Total budget från Mistra	Maximalt 80 MSEK.
Projektbudget och -längd	Maximalt 6 MSEK för en projekttid om högst 3 år.
Ansökans längd (skissförslag)	Högst fem sidor inräknat omslagssida och cv. Ansökan ska skrivas på engelska, med typsnitt "Times New Roman", teckenstorlek 12.
Ansökningar ska vara Mistra tillhanda senast	5 april 2024, kl. 16.00. Ansökan med ett skissförslag skickas till mail@mistra.org som en sammanhållen pdf.

Bilagor	Reflection paper 1 Reflection paper 2
Kontaktpersoner	Lisa Almesjö, tel: 073-080 44 95, e-post: lisa.almesjo@mistra.org Christopher Folkesson Welch, tel: 070-732 30 74, e-post: chris.welch@mistra.org

Bakgrund

Mistra investerar årligen omkring 200 miljoner kronor i forskning av strategisk betydelse för en god livsmiljö. Forskningen skall ha betydelse för lösandet av viktiga miljöproblem och för en miljöanpassad samhällsutveckling. Mistra ska även främja utvecklingen av starka forskningsmiljöer av högsta internationella klass med betydelse för Sveriges framtida konkurrenskraft. Forskningsinsatserna kan avse såväl ren grundforskning som tillämpad forskning, samt områden däremellan.

Finansieringen går i huvudsak till långsiktiga, tvärvetenskapliga forskningsprogram inom miljö- och hållbarhetsområdet. Som komplement till dessa långsiktiga program, ser Mistra behov av att fler ambitiösa, djärva och nyskapande forskningsidéer inom miljö- och hållbarhetsområdet kan utvecklas och testas.

Fokus för utlysningen

Mistra Utmana syftar till att möjliggöra nytänkande och innovativa forskningsprojekt inom två områden som innehåller omfattande och komplexa utmaningar för omställning till ett mer hållbart samhälle. Projekten uppmanas att formulera modiga idéer som kan bryta ny mark och ifrågasätta konventionella synsätt och paradigmer. Vidare uppmuntras kreativitet och en öppenhet för att ta risker, som kan resultera i framsteg och lösningar som bidrar till ett hållbart samhälle. De underlag som finns med som bakgrundsdokument ska ses som inspiration och utgör inte ramverk som sökande måste förhålla sig till. Det är enbart denna utlysningstext som ligger till grund för utvärderingen.

Nedan följer en översiktlig beskrivning av de två områdena. Det är upp till sökanden att avgränsa och definiera specifika utmaningar och frågeställningar.

Minskad resursförbrukning och accelererad cirkulär ekonomi

De senaste årtiondena har världens befolkningssmängd ökat markant, samtidigt som världens välstånd på många håll också utvecklats i positiv riktning. Detta gäller särskilt om man ser till globala ekonomiska indikatorer som bruttonationalprodukt (BNP) per capita, fattigdomsnivåer och förbättringar i människors levnadsvillkor. Med denna utveckling har också konsumtionen av naturresurser ökat dramatiskt. Detta inkluderar ökad efterfrågan på energi, vatten, livsmedel, material och mark. Att minska förbrukningen av naturresurser och öka ett cirkulärt nyttjande är komplexa utmaningar som involverar tekniska, ekonomiska, sociala, kulturella och politiska aspekter. Forskningsbehoven är enorma, både kopplat till nya, avancerade material och processer som utgör centrala delar i omställningen till en klimatneutral framtid, och för mer traditionellt nyttjande av resurser inom en lång rad sektorer. Användningen av naturresurser är nära kopplad till klimatförändringar och andra miljöproblem som minskande biologisk

mångfald och spridning av miljöföroreningar. FN:s internationella resurspanel¹ konstaterar i en sammanställning från 2022, att en absolut minskning av nyttjandet av naturresurser är nödvändig för att lösa såväl klimatutmaningen som för att uppnå mål för biologisk mångfald och miljöföroreningar.

Diplomati för hållbarhet

Många miljöutmaningar är globala till sin natur. Deras effekter sträcker sig över hela planeten och påverkar många länder och samhällen, om än inte på samma sätt. Dessa utmaningar kräver internationellt samarbete och överenskommelser för att adresseras effektivt. Samtidigt uppvisar existerande samarbetsformer och förhandlingsstrukturer betydande trögheter, låsningar och målkonflikter. Trots drygt 30 år av multilaterala överenskommelser inom klimat- och miljöområdet, och ramverket med de globala hållbarhetsmålen inom agenda 2030, sker förbättringar långsamt eller inte alls^{2,3}. FN:s generalsekreterare António Guterres har poängterat betydelsen av ett förnyat globalt samarbete för att adressera mänsklighetens utmaningar och att den tredelade krisen med klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald och miljöföroreningar kräver omedelbara och djärva steg för att kunna lösas⁴.

Konflikter i flera regioner i världen och förekomst av desinformation riskerar att ytterligare försvåra möjligheterna att uppnå överenskomna mål och urholka förmågan att hantera klimat- och miljöproblem, vilket ökar risken för nya kriser⁵. Det finns med andra ord ett stort behov av att identifiera nya, innovativa sätt att undanröja hinder och skapa incitament för samarbete men också för att värna och främja nya typer av nationell och internationell säkerhet, inte minst miljömässig sådan.

Vem kan söka?

Huvudsökande skall vara disputerad forskare anställd vid ett svenskt universitet, högskola eller forskningsinstitut. I projektet kan deltagare från andra organisationer ingå, liksom forskare och andra aktörer som är verksamma utanför Sverige.

Antalet ansökningar är begränsat till en per huvudsökande. Deltagande forskare och aktörer kan ingå i flera ansökningar.

Ansökan med skissförslag i steg 1 – omfattning och bedömning

En ansökan med skissförslag får omfatta högst fem sidor inräknat omslagssida, cv och referenser, och ska skrivas på engelska. Använd typsnitt ”Times New Roman”, teckenstorlek 12.

¹ International Resource Panel, 2022. *Making Climate Targets Achievable: Improving Wellbeing through Reduced Absolute Resource Use*. Potočnik, J., Teixeira, I.

² FN, 2023. *Global Sustainable Development Report. Times of crisis, times of change: Science for accelerating transformations to sustainable development*.

³ IPCC, 2023. *Summary for Policymakers. In: Climate Change 2023: Synthesis Report. Contribution of Working Groups I, II and III to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC, Geneva, Switzerland, pp. 1–34.*

⁴ FN, 2021. *Our common agenda – report of the Secretary-General*.

⁵ World Economic Forum, 2024. *Global Risks Report*.

På omslagssidan ska tydligt anges: a) preliminär projekttitel, b) vilket av de två områdena skissförslaget adresserar, c) huvudsökande och eventuella medsökande, med fullständiga kontaktuppgifter, d) underskrift av representant för det lärosäte/forskningsinstitut huvudsökande tillhör (prefekt eller motsvarande). Ett projekt kan löpa över maximalt 3 år och få finansiering om högst 6 MSEK. Budget ska inte ingå i skissansökan.

En ansökan omfattar följande delar:

- Omslagssida (max en sida):
 - Preliminär projekttitel
 - Vilket område skissförslaget adresserar
 - Huvudsökande och eventuella medsökande, med fullständiga kontaktuppgifter
 - Underskrift av representant för det lärosäte/forskningsinstitut huvudsökande tillhör (prefekt eller motsvarande)
- Skissförslag (max två sidor), innehållande beskrivning av:
 - Projekttid
 - Vetenskaplig ansats
 - Deltagande forskare, aktörer
 - Förväntad samhällsnytta
- Kortfattad cv för huvudsökande, inklusive huvudsökandes fem mest relevanta referenser (max två sidor).

Skissförslagen kommer att utvärderas enligt de tre utvärderingskriterierna 1) idé och ansats (grad av nytänkande och innovation), 2) vetenskaplig kvalitet (ansats och ingående deltagare) och 3) potential för betydande genomslag. Ansökningarna kommer att utvärderas av en oberoende expertpanel.

Mistra omfattas av offentlighetsprincipen, vilket innebär att allmänheten har rätt till insyn i processen. Alla inkomna handlingar till Mistra, inklusive ansökningar, är allmänna handlingar och kan begäras bli utlämnade. Under vissa förutsättningar kan uppgifter sekretessbeläggas. Personuppgifter som inkommer hanteras i enlighet med gällande dataskyddslagstiftning. Mer information finns i Mistras integritetspolicy (<https://www.mistra.org/integritetspolicy/>).

Ansökan med skissförslag skickas som en sammanhållen pdf per e-post till mail@mistra.org och ska vara Mistra tillhanda senast 5 april 2024 klockan 16.00.

Tidsplan

2024

15 februari: utlysningen öppnar

5 april: utlysningen stänger

april – maj: utvärdering av skissansökningar

14 juni: inbjudan till utvalda projekt att lämna in en fullständig ansökan

16 september: sista datum för inlämning av fullständig ansökan

september – november: utvärdering av fullständiga ansökningar

11 december: beslut om tilldelning av medel till de högst rankade ansökningarna

2025

Februari - mars: projektstart